

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräistä väliaikaisista poikkeuksista veronkantolakiin

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi, että verovuoden 1992 ennakonkannossa kertyvät varat tilitettäisiin veronsaajille säädetyistä pysyvistä jakoperusteista poiketen. Tilitettäessä vuoden 1992 ennakonkannossa helmi—maaliskuulta kertyviä varoja jakoperusteena käytettäisiin vuoden 1991 ennakon maksuunpanosuhteita. Ennako maksuunpannaan mainittuna aikana vain tulo- ja varallisuusverolaissa tarkoitetuille yhteisöille. Menettely mahdollistaisi vuoden 1992 alkupuolella ennakonkannon osalta tasaisen verokertymän kaikille veronsaajille.

Lisäksi ehdotetaan, että kaikki ennen verotuksen valmistumista kertyvät vuoden 1991 ennakonpidätykset voitaisiin tilittää veronsaajille veronkantolain 15 §:n 1 momentista poiketen, koska verotus vuodelta 1990 valmistuu vasta tammikuussa 1992. Ehdotuksen mukaan viimeistään maaliskuussa 1992 tarkistettuja jako-osuuksia sovellettaisiin koko verovuoden 1991 ennakonpidätykertymään.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan heti, kun se on hyväksytty ja vahvistettu, ja olemaan voimassa vuoden 1992 loppuun.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Johdanto

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi erillinen laki, jonka mukaan vuonna 1992 poikettaisiin eräissä suhteissa veronkantolain (611/78) säännöksistä toisaalta vuoden 1992 ennakonkannon tilittämisen ja toisaalta vuoden 1991 ennakonpidätyksen tilittämisen osalta. Ehdotetut poikkeukset ovat tarpeen, koska vuoden 1990 verotuksen valmistuminen on viivästynyt.

1.2. Verovuoden 1992 ennakonkannon tilittäminen

Vuoden 1992 kannossa maksettava ennako on tarkoitus maksuunpanna kahdessa vaiheessa. Tulo- ja varallisuusverolain 4 §:ssä tarkoi-

tettujen yhteisöjen ennakkojen ensimmäinen erä on tarkoitettu maksuunpantavaksi ja kannettavaksi helmikuussa 1992. Muiden ennakoiden kantaminen on mahdollista aloittaa vasta huhtikuussa, koska muille kuin yhteisöille ennakot voidaan maksuunpanna vasta vuoden 1992 verokorttilaskennan jälkeen. Verokorttilaskennan ajankohta on sidoksissa vuodelta 1990 toimitettavan verotuksen valmistumisai-katauluun.

Ennakonkannossa kertyneet varat tilitetään valtiolle, kunnille, seurakunnille ja kansaneläkelaitokselle kuukausittain kertymiskuukaudelta seuraavan kuukauden aikana. Veronkantolain 15 §:n 2 momentin (526/80) mukaan veronsaajille tilitetään kertymiskuukauden maksuunpanosuhteiden mukainen osuus koko maassa ennakonkantona kertyneestä määrästä. Ennakkoa kannetaan helmi- ja maaliskuussa vuonna 1992 vain yhteisöiltä. Ne veronsaajat, joiden verotuloista ennakonkanto muodostaa merkit-

tävän osan ja joiden yhteisöäyrien määrä on vähäinen, saivat maalisi- ja huhtikuussa ennakonkannosta kertyvistä varoista ainoastaan yhteisöäyriensä vastaavan osuuden. Näitä veronsaajia olisivat muun muassa maatalousvaltaiset ja kesäasukkailta verotuloja saavat kunnat ja seurakunnat. Kansaneläkelaitos ei saisi alkuvuonna lainkaan verotuloja ennakonkannosta.

Tasaisen verokertymän turvaamiseksi ennakonkannon osalta kaikille veronsaajille ehdotetaan lain 1 §:ssä säädettäväksi, että kannossa maksettava vuoden 1992 ennako tilitettäisiin veronsaajille veronkantolain pysyvistä jakoperusteista poiketen niin kauan kuin ennakon kertymästä puuttuvat muiden ennakoverovollisten kuin yhteisöjen ennakot. Tilitysperusteena käytettäisiin samana aikana sovellettavia vuoden 1991 ennakon maksuunpanosuhteita.

Ehdotettua tilitysmenettelyä sovellettaisiin helmi- ja maaliskuulta ennakonkannossa kertyneitä varoja tilitettäessä. Tämän jälkeen tilitykset toimitetaan veronkantolain 15 §:n 2 momentin mukaisesti, jolloin alkuvuonna 1992 tehdyt tilitykset oikaistaan vastaamaan vuoden 1992 maksuunpanosuhteita.

1.3. Verovuoden 1991 ennakonpidätysten tilityttäminen

Veronkantolain 14 §:n mukaan valtiovarainministeriö vahvistaa vuosittain veronsaajaryhmien jako-osuudet sekä kuntien ja seurakuntien jako-osuudet kulloinkin kertyvistä ennakonpidätyksistä. Jako-osuuksia tarkistetaan, jos niiden vahvistamisessa huomioon otettavien perusteiden olennaisten muutosten arvioidaan muuttavan vahvistettuja jako-osuuksia. Veronkantolain 15 §:n 1 momentin mukaan kuitenkin verovuoden jälkeen ennen verotuksen päättymistä kertynyt maksuunpantu ennakonpidätys tilitetään veronsaajille kuukausittain verovuoden viimeiseltä kuukaudesta tilitettyjen ennakonpidätysten jako-osuuksien mukaan. Veronkantolain mukaisesti edellisvuoden verotuksen valmistumisen jälkeen tarkistettuja jako-osuuksia on sovellettu tammikuussa tehtävissä viimeisten säännönmukaisten ennakonpidätysten tilitysten yhteydessä. Tarkistuksessa on voitu käyttää viimeisimmän valmistuneen verotuksen tietoja.

Vuodelta 1990 toimitettava verotus valmistuu tammikuun lopussa 1992, minkä vuoksi jako-osuuksien tarkistuksessa tarvittavia vuo-

den 1990 verotustietoja ei ole vielä tammikuussa 1992 käytettävissä. Yksittäisten kuntien ja seurakuntien verovuoden 1990 äyritietoihin perustuva jako-osuuksien tarkistus on mahdollista tehdä aikaisintaan vasta verotuksen valmistumisen jälkeen. Tämän vuoksi ehdotetaan lain 2 §:ssä säädettäväksi, että kaikki verovuoden 1991 ennen verotuksen päättymistä kertyvät ennakonpidätykset voidaan tilittää veronsaajille kuukausittain viimeistään maaliskuussa 1992 tarkistettujen jako-osuuksien mukaan.

Verovuoden 1990 ennakonpidätysten jako-osuuksien osalta vastaavanlainen järjestely toteutettiin vuodelta 1989 toimitettavan verotuksen viivästymisestä johtuvista poikkeusjärjestelyistä 9 päivänä marraskuuta 1990 annetulla lailla (956/90).

2. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Ehdotetun 1 §:n mukainen tilitysmenettely mahdollistaisi muillekin veronsaajille kuin yhteisöjen kotikunnille ja seurakunnille sekä valtiolle tasaisen ennakonkannon kertymän vuonna 1992.

Ehdotus myöhentäisi valtiolle ennakonkannosta tulevia maalisi- ja huhtikuussa tilitettäviä varoja noin 40 miljoonaa markkaa kuukaudesta. Samoin yhteisöjen kotikunnille tilitettävät määrät vähenisivät, koska yhteisöiltä kertyvä ennakon yhteismäärä jaettaisiin kaikkien veronsaajien kesken. Tilitykset oikaistaisiin kuitenkin välittömästi, kun vuoden 1992 tilitysperusteet otetaan käyttöön huhtikuulta kertynyt ennakkoa tilitettäessä.

Ne veronsaajat, joille kuuluvia yhteisöiltä kannettuja ennakoja tilitettäisiin myös muille veronsaajille, kärsivät siten laskennallisen korkotappion siltä ajalta, jona niille kuuluvat varat eivät ole niiden omassa käytössä. Valtion osalta korkotappioksi voidaan arvioida noin 1,5 miljoonaa markkaa.

Ehdotettu 2 § mahdollistaisi verovuoden 1990 verotustietojen käyttämisen verovuoden 1991 ennakonpidätysten jako-osuuksien tarkistuksessa vielä vuoden 1990 verotuksen valmistumisen 31 päivänä tammikuuta 1992 jälkeen. Verovuoden 1991 säännönmukaisen ennakonpidätyskertymän määräksi arvioidaan noin 83 miljardia markkaa. Viimeisimpiin verotustietoihin perustuva jako-osuuksien tarkistus tuottaa eri veronsaajien osalta kunkin lopullista kerty-

mää paremmin vastaavan lopputuloksen. Kun ennakonpidätyksestä kertyneitä varoja siirrelään ehdotuksen mukaan tavanomaista myöhemmin, siitä aiheutuu korkovaiikutuksia varojen vastaanottajalle ja luovuttajalle. Korkovaiikutusten kohtaantumista eri veronsaajille ja niiden markkamäärää ei voida luotettavasti arvioida.

3. Voimaantulo ja soveltaminen

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan heti, kun se on hyväksytty ja vahvistettu, ja se olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 1992. Lain 1 §:ää sovellettaisiin vuoden 1992 helmi- ja

maaliskuulta ennakonkannossa kertyvien varojen tilittämässä ja 2 §:ää vuodelta 1991 ennen verotuksen päättymistä kertyvän ennakonpidätyksen tilittämässä.

4. Säättämisjärjestys

Koska lakiehdotuksessa ei ole kysymys uudesta tai lisätystä verosta, se olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisessa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eräistä väliaikaisista poikkeuksista veronkantolakiin

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Poiketen siitä, mitä veronkantolain 15 §:n 2 momentissa säädetään, tilitetään vuoden 1992 ennakonkannossa helmi- ja maaliskuulta kertyvät määrät veronsaajille samana aikana sovellettavien vuoden 1991 ennakonkannon maksuunpanosuhteiden mukaisesti.

2 §

Poiketen siitä, mitä veronkantolain 15 §:n 1 momentissa säädetään, kaikki verovuoden 1991 ennen verotuksen päättymistä kertyneet ennakonpidätykset voidaan tilittää veronsaajille

kuukausittain viimeistään maaliskuussa 1992 tarkistettujen jako-osuuksien mukaan.

3 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1992 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 1992.

Lain 1 §:ää sovelletaan vuoden 1992 helmi- ja maaliskuulta ennakonkannossa kertyvien varojen tilittämässä. Lain 2 §:ää sovelletaan vuodelta 1991 ennen verotuksen päättymistä kertyvän ennakonpidätyksen tilittämässä.

Helsingissä 24 päivänä tammikuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

